

1.1.7. Co jest dla mnie ważne?

Cenione przez Ciebie wartości to ważne kryterium. Wskazują one te obszary na zdobyciu których bardzo Tobie zależy. Na przykład, jeśli lubisz pomagać innym, warto wybrać zawód (a może i szkołę), w którym można tę wartość realizować. Nie powinieneś wybierać zawodu sprzecznego z Twoimi preferowanymi wartościami.

Narzędzie nr 7: Kwestionariusz: „Mój system wartości a moja kariera”

(w ujęciu Edgara Schein'a)

Celem tego kwestionariusza jest zachęcenie do refleksji na temat preferowanego przez Ciebie systemu wartości. Nie ma w nim odpowiedzi dobrych i złych. **Wskazane przez Ciebie wartości mają posłużyć do opisania Twoich „kotwic kariery”, a nie do ich oceniania.**

Przypisz najwyższą rangę (liczbę punktów) tym zdaniom, które najlepiej opisują Ciebie, a niską rangę (najmniejszą liczbę punktów) tym zdaniom, które do Ciebie w ogóle nie pasują. Na przykład, jeśli czytasz stwierdzenie: „*Marzę o stanowisku prezesa firmy*”, możesz przypisać mu następujące rangi: **1**, jeśli to stwierdzenie zupełnie nie pasuje do Ciebie, **2** lub **3**, jeśli pasuje ono do Ciebie w niektórych sytuacjach, **4** lub **5**, jeśli to stwierdzenie w dużej mierze pasuje do Ciebie, **6**, jeśli całkowicie do Ciebie pasuje. Rangi wpisuj w kolumnie po lewej stronie stwierdzeń.

Źródło: K. Bogusz – Przybylska, po drugiej stronie lustra, <http://www.babskietabu.pl>, data odczytu: 10.07.2017.

Ranga	L. p.	Wartości - kotwice kariery
	1.	Marzę o tym, żeby osiągnąć taki stopień profesjonalizmu, aby ludzie zwracali się do mnie po radę, jak do eksperta.
	2.	Najbardziej angażuje mnie praca, dzięki której mogę kierować innymi i koordynować ich wysiłki.
	3.	Marzę o karierze, która da mi wolność wyboru sposobu i czasu działania.
	4.	Bezpieczeństwo i stabilność są dla mnie ważniejsze niż niezależność i autonomia.
	5.	Jestem zawsze otwarty na pomysły, które pozwolą mi otworzyć własną firmę.
	6.	Odniosę w życiu sukces tylko wówczas, gdy będę miał poczucie, że mam swój udział w budowaniu społecznego dobra.
	7.	Marzę o takiej karierze, dzięki której będę rozwiązywać trudne problemy lub stawać wobec prawdziwych wyzwań.
	8.	Raczej porzucę firmę niż pozwolę, żeby moja praca w niej stwarzała problemy osobiste i rodzinne.
	9.	Będę czuł, że odniosłem sukces tylko wtedy, gdy uda mi się doprowadzić moje umiejętności techniczne i zarządzania do szczytowego poziomu.
	10.	Marzę o tym, żeby zarządzać wielką organizacją i podejmować decyzje mające wpływ na sytuację wielu ludzi.

11.	Najbardziej angażuję się w pracę, kiedy mam całkowitą swobodę decydowania o zadaniu, harmonogramie i procedurach.
12.	Z pewnością odejdę z firmy, która nie będzie dbała o moje bezpieczeństwo.
13.	Nawet bardzo wysokie stanowisko menedżerskie w cudzej firmie nie jest dla mnie ważne w porównaniu z możliwością prowadzenia własnego biznesu.
14.	Najbardziej odpowiada mi kariera, dzięki której będę mógł używać swoich zdolności w służbie innym ludziom.
15.	Będę czuł, że moja kariera wiąże się z sukcesem tylko wtedy, gdy stanę twarzą w twarz z trudnymi wyzwaniami.
16.	Marzę o takiej pracy, która pozwoli mi zaspokajać jednocześnie potrzeby natury osobistej, rodzinnej i zawodowej.
17.	Bycie szefem i jednocześnie dobrym fachowcem w danej dziedzinie jest dla mnie bardziej atrakcyjne niż praca dyrektora wysokiego szczebla.
18.	Praca w firmie przyniesie mi satysfakcję tylko wtedy, gdy zajmę stanowisko dyrektora wysokiego szczebla.
19.	Praca w firmie przyniesie mi satysfakcję, gdy osiągnę wysoką autonomię i swobodę działania.
20.	Poszukuję takiej pracy, która da mi poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji.
21.	Zaangażuję się w taką drogę zawodową, która będzie całkowicie rezultatem mojego własnego wysiłku i moich własnych pomysłów.
22.	Zamiast osiągać wysoką pozycję menedżerską, wolę spożytkować moje umiejętności dla budowania lepszego świata.
23.	Angażuję się w taką pracę, w której zadania na pierwszy rzut oka wydają się nie do rozwiązania.
24.	Sukces w życiu oznacza dla mnie utrzymanie równowagi między wymaganiami życia osobistego, rodzinnego i zawodowego.
25.	Raczej odszedłbym z firmy niż zaakceptował rotacyjny system obejmowania stanowisk, który powoduje utratę pozycji eksperta w danej dziedzinie.
26.	Stanowisko dyrektora wysokiego szczebla jest dla mnie bardziej atrakcyjne niż menedżera – fachowca.
27.	Własny sposób wykonywania pracy, wolny od reguł i barier znaczy dla mnie więcej niż poczucie bezpieczeństwa.
28.	Najbardziej zaangażuję się w pracę, kiedy będę miał/a poczucie bezpieczeństwa zatrudnienia i stałe zarobki.
29.	Odniosę sukces zawodowy tylko wtedy, kiedy uda mi się stworzyć lub zbudować coś, co będzie oparte na moim własnym pomysłe.
30.	Marzę o karierze, która wniesie realny wkład w rozwój społeczeństwa.
31.	Poszukuję takiej pracy, która będzie stanowiła wyzwanie dla mojej zdolności rozwiązywania problemów oraz pozwalała na zdrową rywalizację.
32.	Utrzymanie równowagi między życiem osobistym i zawodowym jest dla mnie ważniejsze niż wysoka pozycja menedżerska.
33.	Najchętniej poświęcam się pracy, która angażuje moje szczególne umiejętności i talenty.
34.	Zmienię pracę, jeśli nie da mi ona szansy na otrzymanie stanowiska dyrektora wysokiego szczebla.

	35.	Odejdę z firmy, która będzie ograniczać moją wolność i autonomię.
	36.	Marzę o karierze, która da mi poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji.
	37.	Marzę o stworzeniu własnej firmy.
	38.	Jestem gotów na odejście z firmy, która nie doceni mojej umiejętności pomagania innym.
	39.	Rozwiązywanie problemów pozornie nierozwiązywalnych jest dla mnie w pracy ważniejsze niż osiągnięcie wysokiej pozycji menedżerskiej.
	40.	Zawsze będę poszukiwać takich możliwości pracy, które ograniczają do minimum konflikty "praca-dom".

Źródło: K. Bogusz – Przybylska, po drugiej stronie lustra, <http://www.babskietabu.pl>, data odczytu: 10.07.2017.

Teraz przejrzyj jeszcze raz swoje odpowiedzi i zwróć uwagę na te, które rangowałeś/aś najwyżej. Wybierz z nich **TRZY**, które najdokładniej opisują Ciebie i do przyznanych im rang **dodaj jeszcze po cztery (4) punkty**.

Tablica wyników

Przenieś wyniki wpisane w kolumnach do tablicy klucza. Dodaj punkty wpisane w każdej kolumnie w celu obliczenia liczby punktów przypisanych poszczególnym „kotwicom kariery”. Nie zapomnij o dodaniu po cztery punkty do rang najdokładniej Ciebie opisujących. Wynik każdej kolumny podziel następnie przez pięć. Otrzymasz w ten sposób średni wynik dla każdej skali, oznaczający wagę, jaką ma dla Ciebie dana **wartość – „kotwica kariery”**.

Legenda:

P – Profesjonalizm
PRZ – Przywództwo
A/N- Autonomia i Niezależność

B/S – Bezpieczeństwo i Stabilizacja
K/P – Kreatywność i Przedsiębiorczość

U/P – Usługi i Poświęcenie się innym
W – Wyzwanie
SŻ – Styl Życia

P	PRZ	A/N	B/S	K/P	U/P	W	SŻ
1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32
33	34	35	36	37	38	39	40
Suma:	Suma:	Suma:	Suma:	Suma:	Suma:	Suma:	Suma:

Źródło: K. Bogusz – Przybylska, po drugiej stronie lustra, <http://www.babskietabu.pl>, data odczytu: 10.07.17.

Interpretacja wyników

1. Profesjonalizm. Towarzyszy mu dążenie do bycia fachowcem w konkretnej dziedzinie, potwierdzenie własnego mistrzostwa, awansu poziomego. Tacy ludzie najczęściej nie są zainteresowani stanowiskami kierowniczymi.

2. Przywództwo. Celem zawodowym staje się zdobycie nowych doświadczeń w zakresie zarządzania, podejmowanie decyzji, zwiększenie zakresu władzy, dążenia do sukcesu finansowego.

3. Autonomia i niezależność. Związana jest z dążeniem do poszerzenia marginesu własnej swobody, uwolnienia się z krępujących więzów i ograniczeń (np. z biurokracją i autokratyzmem przełożonych). Osoby silnie nastawione na niezależność nie poszukują stanowisk kierowniczych, ale nie chcą być jedynie wykonawcami poleceń zwierzchników. Ich celem jest bycie sobie sterem i żeglarzem, podejmowanie pracy na stanowisku samodzielnych specjalistów i związanej z nią odpowiedzialności.

4. Bezpieczeństwo i stabilizacja. Głównym motywem działania jest w tym przypadku emocjonalny związek z firmą, poczucie lojalności. Pracownicy o stosunkowo silnej potrzebie bezpieczeństwa mogą aspirować do stanowisk kierowniczych, ale najczęściej w ramach tej samej jednostki. Zwykle bronią się przed zmianami swojego środowiska, np. nie interesuje ich na ogół kariera międzynarodowa.

5. Kreatywność i przedsiębiorczość. Przejawia się w tym, że osoby twórcze chętnie posiadają wiedzę o sobie, organizacji i różnych jej podsystemach, dostrzegają problemy i rozwiązują je, dążą do wprowadzenia zmian, innowacji itd. Są one zwykle mobilne i pozytywnie nastawione do rotacji jako drogi podwyższania kwalifikacji oraz awansu poziomego. Większość z nich satysfakcjonuje stanowisko doradcy szefa. Jedną z odmian kreatywności jest także przedsiębiorczość.

6. Usługi i poświęcenie dla innych. Głównym celem w życiu staje się realizacja wartości humanistycznych, rozwiązywanie problemów politycznych, pomaganie innym, leczenie, nauczanie. Osoby wyznające te wartości chętnie angażują się w akcje społeczne, podejmują pracę jako wolontariusze.

7. Wyzwanie. Podłożem działania jest tu często chęć przeciwstawiania się trudnościom i możliwość podejmowania ryzyka. Osoby lubiące wyzwania chętnie wykonują pracę w środowisku stwarzającym okazję do walki i rywalizacji. Pola wyzwań mogą być bardzo różne, np. takie, jak ratowanie firmy od bankructwa, ale również handel czy sport.

8. Styl życia. Osoby prezentujące te wartości starają się o zachowanie proporcji i harmonii między różnymi aspektami życia, a przede wszystkim pracą i życiem osobistym. Są gotowe zrezygnować z wyższych dochodów na rzecz spędzania większej ilości czasu z bliskimi. Sukces to dla nich coś więcej niż ten zawodowy.

1.1.8. Jakie przyjmują postawy?

Źródłem postaw jest przyjęty światopogląd, rozumiany jako zbiór osobistych doświadczeń intelektualnych i emocjonalnych, określających relację osoby do rzeczywistości. Postawa ma bezpośrednie odniesienie do możliwości poznawczych (świadomość czynu) oraz woli (dobrowolność) człowieka. Przyjmowane przez Ciebie postawy zależą od Twoich dotychczasowych doświadczeń, a te wpływają na Twoje relacje z otoczeniem. Pamiętaj, że tylko świadome i dobrowolne wybory gwarantują Ci sukces przy podejmowaniu decyzji o przyszłej karierze zawodowej. Dlatego warto stawiać na postawy aktywne i twórcze oraz na systematyczność, dokładność, wytrwałość, odpowiedzialność, obowiązkowość i ambicję. Sprawdź w poniższym ćwiczeniu, które postawy wobec pracy w domu i w szkole u Ciebie dominują.

Źródło: E. Aronson, *Psychologia społeczna*, Wyd. Zysk i S-ka, Warszawa 2001.